

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
مرکز ملی پرورش استعدادهای درخشان و دانش پژوهان جوان
معاونت دانش پژوهان جوان

باشگاه دانش پژوهان جوان

مبارزه علمی برای جوانان، زنده کردن روح جست و جو و کشف واقعیت‌هاست. «امام خمینی (ره)»

دفترچه سؤالات مرحله اول

سی و چهارمین دوره المپیاد ریاضی سال ۱۳۹۴

صبح - ساعت: ۹:۰۰

کد دفترچه : ۱

بانک مقالات ایران

مرکز دانش و مقالات
علمی و پژوهشی و
سؤالات آزمونها

www.edub.ir

تعداد سوالات	مدت آزمون (دقیقه)
۳۰	۲۱۰

نام :

نام خانوادگی :

شماره صندلی :

توضیحات مهم

استفاده از ماشین حساب ممنوع است.

۱. کد برگه سؤالات شما ۱ است. این کد را در محل مربوط روی پاسخنامه علامت بزنید. در غیر این صورت پاسخنامه شما تصحیح نخواهد شد. توجه داشته باشید کد برگه سؤالات شما که در زیر هر یک از صفحه‌های این دفترچه نوشته شده است، با کد اصلی که در همین صفحه است یکی باشد.
۲. بلافاصله پس از آغاز آزمون تعداد سؤالات داخل دفترچه و وجود همه برگه‌های دفترچه سؤالات را بررسی نمایید. در صورت وجود هرگونه نقصی در دفترچه، در اسرع وقت مسئول جلسه را مطلع کنید.
۳. یک برگ پاسخ نامه در اختیار شما قرار گرفته که مشخصات شما بر روی آن نوشته شده است. در صورت نادرست بودن آن، در اسرع وقت مسئول جلسه را مطلع کنید. ضمناً مشخصات خواسته شده در پایین پاسخ نامه را با مداد مشکی بنویسید.
۴. برگه پاسخنامه را دستگاه تصحیح می‌کند، پس آن را تا نکنید و تمیز نگه دارید و به علاوه خوانا و پررنگ بنویسید.
۵. پاسخ درست به هر سؤال ۴ نمره مثبت دارد. پاسخ نادرست به هر سؤال یک نمره منفی دارد.
۶. همراه داشتن هرگونه کتاب، جزوه، یادداشت و لوازم الکترونیکی نظیر تلفن همراه، ماشین حساب و لپ تاپ ممنوع است. همراه داشتن این قبیل وسایل حتی اگر از آن استفاده نکنید یا خاموش باشد، تقلب محسوب خواهد شد.
۷. شرکت کنندگان در دوره تابستان از بین دانش‌آموزان پایه دوم و سوم دبیرستان انتخاب می‌شوند.
۸. داوطلبان نمی‌توانند دفترچه سؤالات را با خود ببرند. (دفترچه سؤالات باید همراه پاسخنامه تحویل داده شود).
۹. وبگاه کمیته علمی المپیاد ریاضی ایران www.mathysc.ir است.

کلیه حقوق این سؤالات برای باشگاه دانش پژوهان جوان محفوظ است

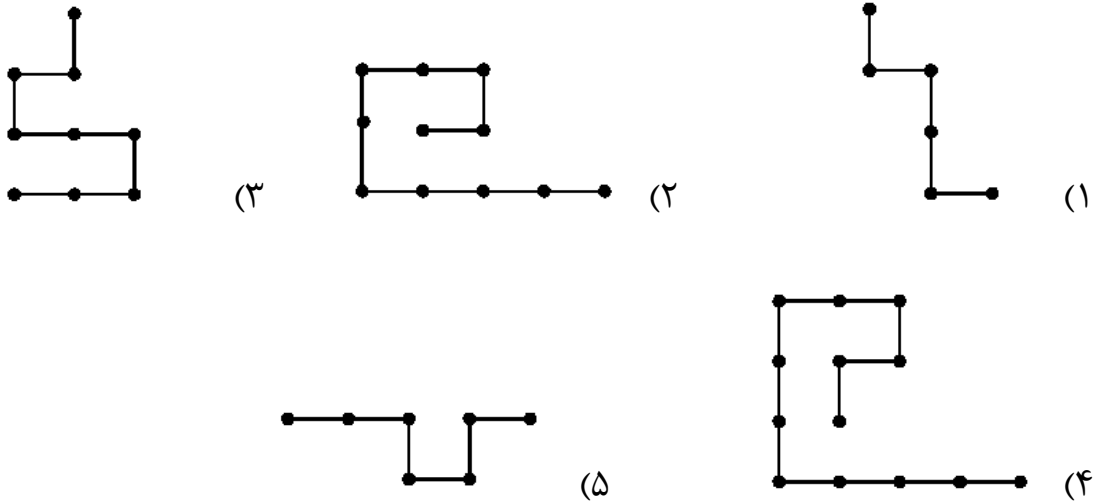
www.edub.ir

آدرس سایت اینترنتی : www.ysc.ac.ir

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۱. با کنار هم قرار دادن دو نسخه مشابه از کدام نوع سیم، می‌توان یک چندضلعی بسته ساخت که خودش را قطع نکند و همه اضلاعش افقی و یا عمودی باشد؟

۲. در مثلث ABC زاویه $\angle BAC = 60^\circ$ است. نقطه E درون ضلع AC و نقطه D روی امتداد ضلع BC از این مثلث به گونه‌ای انتخاب شده‌اند که C بین B و D قرار دارد و به علاوه $AB = DE$. اگر $\angle DEC = 30^\circ$ باشد، نسبت $\frac{BC}{CD}$ چند است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{\sqrt{3}}{4}$ (۳) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۴) $\frac{2}{\sqrt{3}}$ (۵) $\sqrt{3}$

۳. اعداد حقیقی a, b, c و d در تساوی‌های $ab = 2$, $b + c = 3$, $cd = 4$ و $d + a = 5$ صدق می‌کنند. چند مقدار ممکن برای a وجود دارد؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۴ (۵) بی‌نهایت

۴. سه جفت پیچ و مهره کوچک، متوسط و بزرگ داریم که نمی‌دانیم کدام پیچ برای کدام مهره است. هر بار می‌توانیم یک پیچ و یک مهره را با هم امتحان کنیم. کم‌ترین تعداد امتحان‌های مورد نیاز برای این که در هر صورت مهره نظیر هر پیچ را بیابیم، برابر کدام گزینه است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴ (۵) ۵

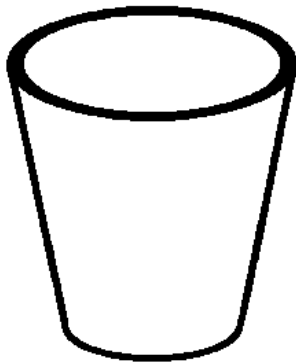

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۵. به یک هفته در سال «جالب» می‌گوییم اگر دوشنبه آن هفته، روز دوم، دوازدهم یا بیست و دوم ماه باشد. در فصل پاییز چند هفته ممکن است جالب باشد؟

بهمن ۹۴

۲۴	۱۷	۱۰	۳	شنبه	(۱) یک یا دو هفته
۲۵	۱۸	۱۱	۴	یکشنبه	(۲) یک یا سه هفته
۲۶	۱۹	۱۲	۵	دوشنبه	(۳) صفر یا سه هفته
۲۷	۲۰	۱۳	۶	سه‌شنبه	(۴) صفر، یک یا دو هفته
۲۸	۲۱	۱۴	۷	چهارشنبه	(۵) در هر حالتی دقیقاً دو هفته
۲۹	۲۲	۱۵	۸	پنجشنبه	
۳۰	۲۳	۱۶	۹	جمعه	

۶. گلدانی به شکل مخروطی ناقصی با ارتفاع ۲۰ سانتی‌متر و قطر دهانه و کف به ترتیب ۱۵ و ۱۰ سانتی‌متر روی زمین قرار گرفته است. تویی به شعاع ۷ سانتی‌متر را در این گلدان می‌اندازیم. ارتفاع بالاترین نقطه توپ از سطح زمین (بر حسب سانتی‌متر) به کدام گزینه نزدیک‌تر است؟
(۱) ۲۱ (۲) ۲۳ (۳) ۲۵ (۴) ۲۷ (۵) ۲۹

۷. a و b دو عدد حقیقی هستند که $a^2 + b^2 = ۸$. حداکثر مقدار $۲(a+b) - ab$ چند است؟
(۱) ۴ (۲) $۲\sqrt{۶}$ (۳) $۲\sqrt{۸}$ (۴) ۶ (۵) ۸

۸. در یک هتل ۱۳ اتاق وجود دارد که شماره اتاق‌ها از ۱ تا ۱۳ روی درب اتاق و روی کلید هر اتاق درج شده است، ولی کلید هر اتاق یکتا نیست و همه کلیدهایی که تفاضل شماره نوشته شده روی آن‌ها و شماره اتاق بر ۳ بخش‌پذیر باشد، درب اتاق را باز می‌کنند. به چند طریق می‌توان کلیدها را به اتاق‌ها نسبت داد تا درب همه اتاق‌ها قابل باز شدن باشند؟

(۱) $۵! \times (۴!)^۲$ (۲) $۴! \times (۵!)^۲$ (۳) $\frac{۵! \times (۴!)^۲}{۳!}$ (۴) $\frac{۴! \times (۵!)^۲}{۳!}$ (۵) $۱۳!$

۹. مقدار سینوس زاویه ۱۱۱° درجه به کدام گزینه نزدیک‌تر است؟

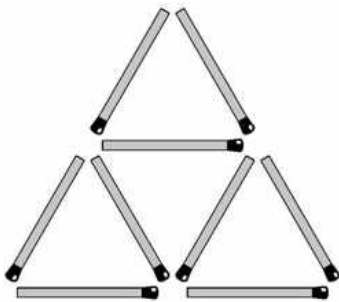
(۱) -۱ (۲) $-۰/۵$ (۳) صفر (۴) $۰/۵$ (۵) ۱

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۱۰. در دوزنقه $ABCD$ ($AB \parallel CD$) نقطه‌های P, Q, R, S و T را به ترتیب وسط‌های AB, BC, CD, AC و BD هستند. می‌دانیم نسبت مساحت مثلث PQR به مساحت مثلث PST برابر $\frac{1395}{1394}$ است. نسبت دو قاعده این دوزنقه کدام است؟

- (۱) $\sqrt{1394}$ (۲) $\sqrt{1395}$ (۳) ۶۹۷   (۴) ۱۳۹۵   (۵) ۲۷۸۹

۱۱. به چند طریق می‌توان ۳ چوب کبریت از ۹ چوب کبریت موجود در شکل روبه‌رو را حذف کرد که هیچ مثلی در شکل باقی نماند؟

- (۱) ۶   (۲) ۹   (۳) ۱۸   (۴) ۲۷   (۵) ۸۰

۱۲. یک مستطیل با اضلاع ۳۰ و ۴۰ را با رسم خطوطی موازی اضلاع به شبکه‌ای 30×40 از مربع‌های واحد تبدیل کرده‌ایم. یکی از قطرهای مستطیل اولیه را در نظر بگیرید. دایره محاطی چند تا از مربع‌های واحد شبکه‌بندی به این قطر مماس هستند؟

- (۱) ۱۰   (۲) ۲۰   (۳) ۳۰   (۴) ۳۸   (۵) ۴۰

۱۳. طول جهش‌های یک قورباغه می‌تواند هر یک از اعداد $1, 5, 5^2, 5^3, \dots$ باشد. این قورباغه روی نقطه صفر از محور اعداد صحیح نشسته و در هر مرحله می‌تواند به سمت راست یا چپ جهش کند. اگر این قورباغه نتواند دو جهش با طول مساوی انجام دهد، به چند تا از اعداد $\{1, 2, \dots, 1394\}$ می‌تواند برود؟

- (۱) ۶۳   (۲) ۶۴   (۳) ۸۱   (۴) ۱۲۱   (۵) ۲۴۳

۱۴. چند چهارتایی مرتب (a, b, c, d) از اعداد حقیقی یافت می‌شود که در دستگاه معادلات روبه‌رو صدق کند؟

$$\begin{cases} a^3 + bc = d^3 \\ b^3 + cd = a^3 \\ c^3 + da = b^3 \\ d^3 + ab = c^3 \end{cases}$$

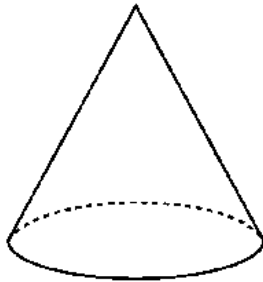
- (۱) ۱   (۲) ۵   (۳) ۲۵

- (۴) ۴۹   (۵) بی‌نهایت

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۱۵. نقطه P در جسم A را «خاص» گوئیم، اگر نقطه‌های متمایز X و Y در A وجود نداشته باشند که P نقطه وسط پاره خط XY باشد. کدام گزینه در مورد نقاط خاص یک مخروط توپر با قاعده دایره صحیح است؟

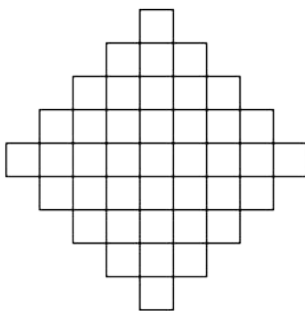
- (۱) مخروط تنها یک نقطه خاص دارد.
- (۲) هر خطی که وجه دایره‌ای مخروط را قطع کند، حتماً شامل یک نقطه خاص مخروط است.
- (۳) هر صفحه‌ای که مخروط را قطع کند، حتماً شامل نقطه‌ای خاص از مخروط است.
- (۴) همه نقطه‌های سطح جانبی مخروط، خاص هستند.
- (۵) یک و فقط یک کره در فضا وجود دارد که همه نقاط خاص مخروط روی سطح آن قرار بگیرند.

۱۶. علی فرمولی برای چندجمله‌ای‌های درجه ۲ کشف کرده است که با کمک آن می‌تواند مقدار چندجمله‌ای درجه دویی را در نقطه ۳ بر حسب مقدار آن در نقاط صفر و ۱ و ۲ به دست آورد. فرمول علی برای چندجمله‌ای P به شکل زیر است:

$$P(3) = aP(0) + bP(1) + cP(2),$$

که در آن a ، b و c سه عدد ثابت هستند. این سه عدد را پیدا کنید و مشخص کنید که مقدار $a - b + c$ چند است؟

- (۱) ۳   (۲) ۴   (۳) ۵   (۴) ۶   (۵) ۷

۱۷. به چند طریق می‌توان در شکل روبه‌رو ۸ خانه را انتخاب کرد که هیچ دو تایی از آن‌ها هم‌سطر و یا هم‌ستون نباشند؟

- (۱) ۱۵   (۲) ۲۰   (۳) ۲۸   (۴) ۳۲   (۵) ۶۴

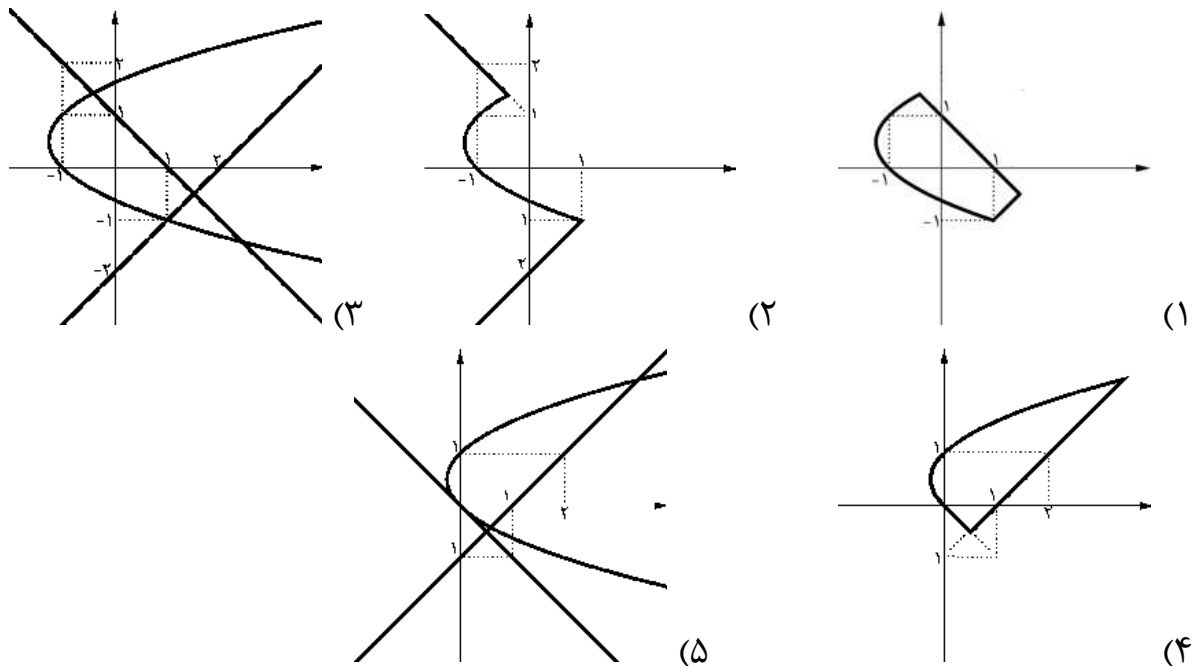

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۱۸. حداکثر چند عدد از میان اعداد $\{1, 2, \dots, 1394\}$ می توان انتخاب کرد که حاصل ضرب هر ۵ تا از آن ها مضرب ۱۴ باشد؟

(۱) ۹۹   (۲) ۱۰۳   (۳) ۱۰۷   (۴) ۱۱۱   (۵) ۱۱۴

۱۹. کدام گزینه مجموعه نقطه هایی مانند (x, y) در صفحه را با این خاصیت نمایش می دهد که بیشترین مقدار در بین سه عبارت $x - y - 1$ ، $x + y$ و $y^2 - x - y$ برابر یک است؟

۲۰. در ابتدای روز اول یک ویروس موذی وارد بدن شده است. در انتهای هر روز، هر ویروس موذی که k روز عمر کرده باشد، k ویروس موذی جدید تولید می کند و خودش نیز به زندگی ادامه می دهد. در انتهای روز ششم چند ویروس موذی متولد می شود؟

(۱) ۸۹   (۲) ۱۱۲   (۳) ۱۲۸   (۴) ۱۴۴   (۵) ۲۴۳

۲۱. به چند طریق می توان عدد 15^7 را به صورت مجموع تعدادی عدد طبیعی متوالی (بیش از یک عدد) نوشت که در آن ترتیب اعداد مهم نباشد؟

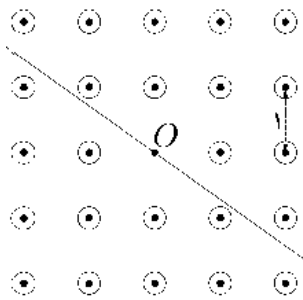
(۱) صفر   (۲) ۵۹   (۳) ۱۱۹   (۴) ۱۷۹   (۵) ۲۳۹

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۲۲. به چند طریق می‌توان یک جدول ۱×۷ را با کاشی‌های ۱×۲ پر کرد، طوری که هر خانه توسط حداقل یک کاشی و حداکثر دو کاشی پر شده باشد؟

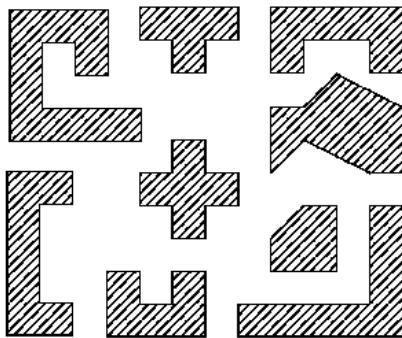
- ۱۹ (۵)   ۱۸ (۴)   ۱۷ (۳)   ۱۶ (۲)   ۱۵ (۱)

۲۳. می‌خواهیم در تمام نقاط یک شبکه منظم ۵×۵ ، غیر از نقطه مرکزی، ستون‌هایی استوانه‌ای و برابر نصب کنیم، به نحوی که نقطه مرکزی از بیرون دیده نشود؛ یعنی در نقشه مسطحی که می‌بینید، هر خط گذرنده از نقطه مرکزی دست‌کم یکی از دایره‌ها را قطع کند. در صورتی که فاصله بین نقاط مجاور یک متر باشد، کم‌ترین مقدار لازم برای شعاع مقطع ستون‌ها چند متر است؟

- $\sqrt{\frac{۲}{۵}}$ (۵) $\sqrt{\frac{۴}{۱۷}}$ (۴) $\sqrt{\frac{۱}{۵}}$ (۳) $\sqrt{\frac{۱}{۱۰}}$ (۲) $\sqrt{\frac{۱}{۱۳}}$ (۱)

۲۴. می‌گوییم با یک چندضلعی می‌توان صفحه را کاشی کاری کرد، هرگاه بتوان نامتناهی شکل هم‌نهشت با آن چندضلعی را در صفحه کنار هم قرار داد به گونه‌ای که کل صفحه را

پوشانند و ضمناً به جز احتمالاً در اضلاع هم‌پوشانی نداشته باشند. با چند تا از اشکال روبه‌رو نمی‌توان صفحه را کاشی کاری کرد؟

- ۱ (۴)   ۳ (۴)   ۲ (۳)   ۱ (۲)   ۰ (۱)

۲۵. اعداد $\sqrt{۷}^{\sqrt{۳}}$ ، $\sqrt{۵}^{\sqrt{۵}}$ و $\sqrt{۳}^{\sqrt{۷}}$ را به ترتیب با A ، B و C نمایش می‌دهیم. کدام گزینه درست است؟

- $C < A < B$ (۵) $A < C < B$ (۴) $C < B < A$ (۳) $B < C < A$ (۲) $A < B < C$ (۱)

۲۶. چند دنباله $a_1, a_2, \dots, a_{15}$ از اعداد مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 30\}$ داریم به گونه‌ای که برای هر $۱ \leq i, j \leq ۱۵$ که $i + j \leq ۱۵$ داشته باشیم: $a_{i+j} > a_i + a_j$ ؟

- ۱۵ (۵)   ۹ (۴)   ۴ (۳)   ۱ (۲)   ۰ (۱)

آزمون مرحله اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

۲۷. حاصل ضرب اعضای مجموعه A را با $f(A)$ نشان می‌دهیم. اگر $A_1, A_2, \dots, A_{1023}$ تمام زیرمجموعه‌های ناتهی مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ باشد، باقی‌مانده

$$f(A_1) + f(A_2) + \dots + f(A_{1023})$$

بر ۱۳ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۵ (۴) ۶ (۵) ۱۲

۲۸. دنباله‌های $\{x_n\}$ و $\{y_n\}$ از اعداد حقیقی برای هر $n \geq 0$ در رابطه‌های بازگشتی زیر صدق می‌کنند:

$$x_{n+1} = x_n^2 + x_n y_n + y_n^2, \quad y_{n+1} = x_n^2 - x_n y_n + y_n^2.$$

اگر x_0 و y_0 اعدادی مثبت باشند و $x_0 + y_0 = 2$ ، در مورد $S = x_8 + y_8$ کدام درست است؟

- (۱) $S < 250$ (۲) $250 \leq S < 2200$ (۳) $2200 \leq S < 2800$ (۴) $2800 \leq S < 22000$ (۵) $22000 \leq S$

۲۹. نقطه D روی خط BC از مثلث ABC با $\angle BAC = 40^\circ$ مفروض است. از B و D به ترتیب بر BC و AB عمود می‌کنیم تا یک‌دیگر را در E قطع کنند. به طور مشابه از C و D به ترتیب عمودهایی بر BC و AC رسم می‌کنیم تا یک‌دیگر را در F قطع کنند. پای عمود وارد از D بر EF را K می‌نامیم. می‌دانیم K روی خط AB قرار دارد و منطبق بر B نیست. زاویه $\angle ACK$ چند درجه است؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۶۰ (۳) ۸۰ (۴) ۱۰۰ (۵) ۱۴۰

۳۰. یک فرمول سه‌متغیره با متغیرهای x, y, z را «جالب» می‌گوییم، هرگاه در آن فقط از ترکیب توابع مینیمم و ماکسیمم استفاده شده باشد. مثل سه فرمول زیر:

$$\min(\max(x, z), y), \min(x, x), \max(x, \min(x, y)).$$

دو فرمول را متفاوت می‌گوییم، اگر یک مقداردهی برای متغیرهای x, y, z وجود داشته باشد که دو فرمول مقادیر مختلفی را برای آن‌ها محاسبه کنند. مثلاً دو فرمول $\min(x, x)$ و $\max(x, \min(x, y))$ متفاوت نیستند. چند فرمول متفاوت داریم؟

- (۱) ۱۱ (۲) ۱۸ (۳) ۶۴ (۴) ۲۵۶ (۵) بی‌نهایت

پاسخنامهٔ اولیهٔ آزمون مرحلهٔ اول سی و چهارمین المپیاد ریاضی کشور

کد دفترچهٔ سؤال: ۱

-
۱۶. گزینهٔ ۵	۱. گزینهٔ ۴
۱۷. گزینهٔ ۴	۲. گزینهٔ ۵
۱۸. گزینهٔ ۳	۳. گزینهٔ ۳
۱۹. گزینهٔ ۱	۴. گزینهٔ ۳
۲۰. گزینهٔ ۴	۵. گزینهٔ ۱
۲۱. گزینهٔ ۳	۶. گزینهٔ ۲
۲۲. گزینهٔ ۵	۷. گزینهٔ ۴
۲۳. گزینهٔ ۲	۸. گزینهٔ ۱
۲۴. گزینهٔ ۲	۹. گزینهٔ ۱
۲۵. گزینهٔ ۵	۱۰. گزینهٔ ۵
۲۶. گزینهٔ ۴	۱۱. گزینهٔ ۳
۲۷. گزینهٔ ۱	۱۲. گزینهٔ ۲
۲۸. گزینهٔ ۳	۱۳. گزینهٔ ۴
۲۹. گزینهٔ ۴	۱۴. گزینهٔ ۱
۳۰. گزینهٔ ۲	۱۵. گزینهٔ ۵